

quia Christi bonus odor sumus Deo (II Cor. ii, 14 et 15). Considerate quantum Apostoli profecerint sentiendo odorem Christi et cum¹ prædicationis instantia et sanctitate vitæ etiam cæteris præferendo, qui dum

¹ Forte, eum.

odorem suavifragrantiae Christi ubique diffundunt, ipsi quoque bonus Deo odor effecti sunt. Quod etiam in vobis, fratres dilectissimi, cupimus impleri: ut cum ipsi bonum odorem Christi notitiae ceperitis, suavissimus Deo odor etiam ex vestrae vitæ sanctitate ascendat. Per Dominum.

SERMO DE MYSTERIO BAPTISMATIS.

Cautio baptizandorum. Aquæ baptismalis gratia. Baptizandi de Trinitatis fide interrogantur. Quæ de aliis fides exigatur. Resurrectionis fides. Trina mersio et cur. Baptismus non repetitur.

Promisimus primo tractatu, nos de omnibus, quæ per ministerium nostrum et Christi gratiam consecuti estis, mysteriis locuturos; ne qua vobis de ignorantia negligentia nasceretur. Sed consulimus labori vestro et memoriæ, providentes ne aut lassatus audiendo animus omnia intelligere non posset, aut multorum simul cognitione memoriæ prægravata etiam quæ intellexisset cito oblita deperderet. Prima ergo¹ prædicatione de his tantum locuti sumus, quæ vobis, priusquam ad fontem sanctum veniretis, juxta catholicæ regulæ instituta tradidimus: et quid significaret unctio, quæ diversis corporis vestri adhibita partibus, diversum intellectum designat, prout Dominus donare dignatus est, interpretati sumus; cum ostenderimus vos per oleum sanctificationis ad auditum plenæ fidei præparatos, et bonum Christi odorem vocatos, ex toto corde abrenuntiandum diabolo esse commonitos. Nunc vero de interioribus jam mysteriis locuturi sumus, quæ in ipso sancto fonte celebrata sunt. Emissa enim certissima cautione, qua vos abrenuntiare omnibus pompis et operibus ejus, et omni fornicationi diabolicæ spondistis, descendentes in fontem, fontem sacrum, fontem vitæ, fontem redemptionis, fontem sanctificatum virtute cælesti; et ita sanctificatum, ut homines post multa peccata diluendo sanctificet. Non enim debetis illas aquas oculis æstimare, sed mente. Nam etsi substantia illius aquæ de communi aquarum natura sit, effectus tamen ejus specialis ex Dei gratia et virtute procedit, qui creavit aquas, quibus corporales sordes ac visibiles diluuntur. Ipse ergo sanctificavit aquas, per quas secreta potentiae suæ virtute peccata quæ non videntur ablueret. Spiritus enim sanctus in illa aqua operatur; ut qui ante Baptismum diversorum criminum rei tenebantur, et cum diabolo in gehenna æterni ignis arsurus erant, post Baptismum in cælorum regnum intrare mereantur. Unde Dominus in Evangelio potentiam tanti exprimens sacramenti ait, *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu sancto, non potest intrare in regnum Dei* (Joan. iii, 5).

In hoc ergo fonte, antequam vos toto corpore tingeremus, interrogavimus, Credis in Deum Patrem omnipotentem? Respondistis, Credo. Rursus interrogavimus, Credis et in Jesum Christum Filium ejus, qui natus est de Spiritu sancto, et Maria virgine? Respondistis singuli, Credo. Iterum interrogavimus, Et in Spiritum sanctum? Respondistis similiter, Credo. Hæc autem fecimus juxta Domini nostri Jesu Christi Salvatoris imperium: qui cum ad Patrem in cælos ascenderet, discipulis suis, id est Apostolis, mandavit dicens, *Euntes baptizate omnes gentes in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis* (Matth. xxviii, 19). Nemo autem, cum audit Patrem et Filium et Spiritum sanctum, tres deos nos æstimet confiteri. Quod sacrilegium absit longe a fide nostra, qui unum Deum esse ipso attestante cognovimus. *Ego inquit, Deus, et non est alius præter me; justus et salvator non est præter me. Convertimini ad me, et salvi eritis; quia ab extremo terræ ego sum Deus, et non est alius præter*

¹ Ms. Remigianus et Ivo, de Baptismo, cap. 194, addunt, et secunda.

me (Isai XLV, 21 et 22). Et in alio libro, *Audi, Israel; Dominus Deus tuus, Deus unus est. Et rursus, Dominus Deus tuus hic est in cælo sursum, et in terra deorsum, et non est alius præter ipsum*. (Deut. vi, 4; iv, 39). Tres ergo personas tenemus et credimus, id est, Patrem, et Filium, et Spiritum sanctum, unius potentiae, unius substantiae, unius æternitatis, unius voluntatis, unius etiam deitatis: et totam Trinitatem unius Dei appellatione veneramur. Credere autem plures deos gentilis impietas est; et iterum non credere tres personas unius substantiae in una deitate atque æqualitate vel coæternitate, hæretica dementia est: cum manifesta hæc sit, quam diximus, auctoritas Christi, *Baptizate omnes gentes in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti*.

(a) Quod autem interrogavimus, Credis sanctam Ecclesiam, et remissionem peccatorum, et carnis resurrectionem? non eo modo interrogavimus, ut quomodo in Deum creditur, sic et in Ecclesiam sanctam et catholicam: Propterea sancta et catholica est, quia recte credit in Deum. Non ergo diximus ut in Ecclesiam, quasi in Deum crederetis: sed intelligite nos dicere, et dixisse, ut in Ecclesia sancta et catholica conversantes in Deum crederetis: crederetis etiam resurrectionem carnis, quæ futura est. Sicut ergo in Trinitatis mysterium credidistis, et unum Deum in Patris ac Filii et Spiritus sancti nomine suscepistis; sicut vobis credidistis dimittenda esse peccata, et nunc jam per Baptismum creditis esse dimissa: ita etiam resurrectionem carnis futuram credite; quod certe vos credere spondistis.

In hoc enim Christianorum spes tota consistit, ut hujus, non alterius corporis resurrectionem in veritate futuram esse credamus; et quemadmodum nunc stamus in ecclesia ante altare Dei, ita nos in die judicii staturos esse credamus ante tribunal Dei, dicente beato apostolo Paulo, *Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum* (II Cor. v, 10). Id est quod infideles animæ non credunt futurum. Et sunt aliqui, qui labiis credere promittunt, sed corde desperant: qui grandem omnipotenti Deo injuriam faciunt, a quo homines post mortem suscitari et vivificari posse non credunt. Nos autem, qui divinis vocibus adhibemus fidem, de resurrectione nostra dubitare non possumus. Credimus enim, quod Deus qui fecit homines cum ante non fuissent, facile possit eos reficere qui fuerunt. Qui cælum, terram, et maria, et quæ in eis sunt, atque omnia elementa fecit ex nihilo, quomodo non potest reparare homines, quos ideo fecit, ut in hac vita agerent unde in alia judicarentur, et vel pro bona voluntate præmia, vel pro mala supplicia mererentur? Hæc est enim Christianorum catholicorum fides, ut credamus nos cum hac, in qua nunc sumus, anima resurgere, habentes idoneum resurrectionis exemplum Christum ipsum Dominum nostrum Verbum Patris: qui cum sit Deus et Dei Filius, Deus Verbum et secundum substantiam divinitatis Patri coæternus et consubstantialis, ideo naturæ nostræ suscepit hominem (juxta quem de Virgine nasci, et postea pati et mori voluit, et die tertia resurrexit, et ascendit in cælos), ut nos ad spem resurrectionis accenderet; ut sic nos credamus ex mortuis suscitandos, quemadmodum Christum resurrexisse a mortuis confitemur.

(a) Ivo de Baptismo, cap. 194.

Unde beatus Apostolus infidelium animos increpat dicens, *Si autem Christus prædicatur quod resurrexit a mortuis, quomodo quidam dicunt in vobis, quoniam resurrectio mortuorum non est* (I Cor. xv, 12)? Hoc ergo tenete constanter et credite, quod divinis vocibus affirmatur, quia resurrectio sit futura, in qua sanctis omnibus, qui Christum diligunt et ejus faciunt voluntatem, immortalitas gloriosa donanda est, ut in conspectu Dei cum Angelis et cœlestibus Virtutibus in perpetuum gloriantur: infideles vero et peccatores, et qui Dei præcepta non faciunt, ad hoc resurgere, ut immortalis eorum facta caro æternis incendiis deputetur; ut semper ardeat, et nunquam ardendo deficiat. Hoc enim et Domini nostri Jesu Christi sermo testatur, qui in Evangelio de peccatoribus pronuntiavit, *Tunc ibunt impii in supplicium æternum, justi autem in vita æternam* (Matth. xxv, 46).

Hæc sunt autem quæ huc usque diximus. (a) Postquam vos credere promisistis, tertio capita vestra in sacro fonte demersimus. Qui ordo Baptismatis duplici mysterii significatione celebratur. Recte enim tertio mersi estis, qui accepistis Baptismum in nomine Trinitatis. Recte tertio mersi estis, qui accepistis Baptismum in nomine Jesu Christi, qui tertio die resurrexit a mortuis. Illa enim tertio repetita demersio typum dominicæ exprimit sepulturæ; per quam Christo consepulti estis in Baptismo, et cum Christo

(a) Ivo de Baptismo, cap. 194.

resurrexistis in fide, ut peccatis abluti in sanctitate virtutum Christum imitando vivatis. Unde beatus Apostolus ait, *An ignoratis quoniam quicumque baptizati sumus in Christo Jesu, in morte ipsius baptizati sumus? Consepulti enim sumus cum illo per Baptismum in mortem, ut quomodo surrexit Christus ex mortuis per gloriam Patris, ita et nos in novitate vitæ ambulemus. Si enim complantati facti sumus similitudini mortis ejus, simul et resurrectionis erimus; hoc scientes quia vetus homo noster simul crucifixus est, ut destruamus corpus peccati, ut ultra non serviamus peccato* (Rom. vi, 3-6). Considerate, fratres charissimi, qua conditione Apostolus esse dixerit baptizatos. *Ut ultra, inquit, non serviamus peccato*. Quæ enim tanta est non dico negligentia, sed amentia, cum per Baptismum acceperis remissionem peccatorum; obligari velle peccatis; ut qui factus fueras ex peccatore sanctus, rursus ex sancto velis esse peccator; et post sacrum illum fontem, quem non nisi semel abluere licet, iterum ad vitiorum sordes reverti? Attendite ergo, dilectissimi, ut quod accepistis, quod jam ulterius a vobis accipi non potest, usque ad finem integrum immaculatumque servetis; et semel effecti absque peccato, in perpetuo a peccatis omnibus recedatis. Christus enim, qui vos pollutos a diabolica suasionem sordidatos sua miseratione mundavit, non vult mundatos iterum sordidari. Huic gloria et honor cum Patre et Spiritu sancto in sæcula sæculorum. Amen.

SERMO

DE UNCTIONE CAPITIS, ET DE PEDIBUS LAVANDIS.

In baptizatis chrismatis infusio quid significet. Ut promissa in Baptismo sedulo impleantur.

Huc usque de mysteriis locuti sumus, quæ vel ante Baptismatis sacramentum, vel in ipso Baptismate celebrantur: nunc vero de his acturi sumus, quæ iam baptizatis sancta institutione complentur. Impleto enim Baptismate caput vestrum chrismate, id est, oleo sanctificationis infundimus: per quod ostenditur, baptizatis regalem et sacerdotalem conferri a Domino dignitatem. Nam in Veteri Testamento hi qui legebantur in sacerdotio vel in regno, sancto ungebantur oleo: et unctione capitis alii regnandi in populo Dei, alii sacrificia offerendi accipiebant a Domino potestatem. Sicut sanctum David, et cæteros reges unctos legimus a Prophetis, et de privatis in reges olei sanctificatione mutatos: sic et sanctum Aaron a Moyse unctum legimus, ex laico in sacerdotem Domini sancto oleo consecratum. Unde et in Psalmo canitur, *Sicut unguentum in capite, quod descendit in barbam, barbam Aaron* (Psal. cxxxii, 2). Sed illud in Veteri Testamento oleum, temporale regnum, temporale sacerdotium conferebat; in hac enim vita erat administrandum, quæ paucorum annorum curriculo terminatur: hoc autem chrisma, id est, hæc unctio quæ vobis imposita est, illius vobis regni, illius sacerdotii contulit dignitatem, quod cum semel collatum fuerit, nunquam est finiendum: Miramini forte quod diximus vos illo chrismate regnum futuræ gloriæ et sacerdotium consecutos. Non ego vobis, sed apostolus Petrus, imo per Apostolum Christus, collatam hanc pronuntiat dignitatem. Sic enim loquitur ad fideles, id est, qui Baptismate abluti et chrismate consecrati sunt: *Vos autem genus regale et sacerdotale, gens sancta, populus acquisitionis; ut virtutes annuntietis ejus, qui de tenebris vos vocavit in admirabile lumen suum* (I Petr. ii, 9). Considerate ergo honorem quem in illo estis mysterio consecuti, et cavete ne forte qui post peccata per Baptismum filii regni facti estis, rursus peccando, quod absit, velitis effici filii gehennæ.

¹ Ivo de Baptismo, cap. 193, quæ per sacramentum in ipso Baptismate, etc.

Quomodo enim irasci putatis Deum, si post beneficia ejus, post indulgentiam peccatorum, velitis ad peccandum reverti; et qui adoptati estis in Dei filios, iterum quasi servi contemnentes Deum, velitis facere diaboli voluntatem?

Impletis autem omnibus sacramentis, etiam mandatum vobis et exemplo et sermone tradidimus. Lavimus enim singulorum pedes (a), ad imitationem vos nostram, imò ipsius Domini et Salvatoris nostri, provocantes, ut quemadmodum nos vestros pedes lavimus, ita etiam vos pedes fratrum et hospitem lavare debeatis; non solum hospitales vos esse doceamus, sed etiam humiliter hospites ita honorantes quos in vestra suscepistis hospitia, ut erga eos servorum implere non erubescatis officium. Quod si injuriosum quis putat, et diabolico inflatus timore mandatum Domini facere dedignatur: et, quamvis ille in sæculo nobilis, pauperes et in hoc mundo contemptibiles Christiani lavare pedes erubescit; qui et hoc præcepit, et fecit, imò antequam præciperet, facere dignatus est: siquidem præmisit exemplum, ut facilius commendaret imperium. Sic enim in Evangelio legimus de Domino Jesu: *Sciens, inquit, quod omnia dedit ei Pater in manus, et quia a Deo exivit et ad Deum vadit, surgit a cena, et ponit vestimenta sua; et cum accepisset linteam, præcinxit se. Deinde misit aquam in pelvim, et cepit lavare pedes discipulorum, et extergere linteo, quo erat præcinctus. Et rursus, Postquam autem lavit pedes eorum, accepit vestimenta sua; et cum recubisset iterum, dixit eis: Scitis quid fecerim vobis? Vos vocatis me, Magister et Domine, et bene dicitis; sum etenim. Si ergo ego lavi pedes vestros, Dominus et Magister, quanto magis et vos debetis alterutrum lavare pedes? Exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego facio vobis; ita et vos faciatis. Amen,*

(a) Hic ritus etiam duodecimo sæculo quibusdam in Ecclesiis servabatur, teste Hugone Vict. in Joan: 13, ubi quosdam ait velle « non remitti peccatum originale nisi in lavatione pedum post Baptismum, » et ejus rei auctorem dicere Ambrosium Mediolanensem episcopum, Cujus vide lib. de Initiandis, cap. 6.